

OLIMPIADA DE LECTURĂ *LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ-LAV*
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
15 februarie 2020

Nivelul 4 – clasele a XI-a și a XII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

AVIONUL FRUMOASEI ADORMITE

de Gabriel García Márquez

Era frumoasă, suplă, cu o piele fragedă de culoarea pâinii și ochi de migdale verzi, avea părul neted, negru și lung, căzându-i pe spate, și o aură de vechime care putea proveni la fel de bine din Indonezia ori din Anzi. Era îmbrăcată cu un gust nobil: jachetă de piele de răs, bluză de mătase cu floricele delicate, pantaloni de in ecru și pantofi fără toc de culoarea florilor de *bougainvillea*¹. „E femeia cea mai frumoasă pe care am văzut-o în viața mea”, mi-am zis când am văzut-o trecând cu pași tainici de leoaică, în vreme ce eu stăteam la rând pentru avionul de New York, pe aeroportul Charles de Gaulle din Paris. A fost o apariție supranaturală care dăinui doar o secundă și dispăru în mulțimea din hol.

Era nouă dimineața. Ningeă întruna din ajun și circulația era mai anevoioasă pe autostradă; se vedeau camioane ce scoteau fum, în zăpadă. În holul aeroportului, în schimb, primăvara era în toi.

Eu mă aflam la coadă la ghișeu de înregistrare după o olandeză în vârstă care zăbovi aproape un ceas discutând aprins despre greutatea valizelor sale în număr de unsprezece. Începusem să-mi pierd răbdarea când am zărit apariția fugară care-mi tăie răsuflarea, așa încât n-am știut cum s-a sfârșit disputa, până când funcționara mă făcu să cobor pe pământ reproșându-mi neatenția. În chip de scuză am întreat-o dacă credea în dragostea la prima vedere. „Sigur că da”, îmi spuse. „Imposibile sunt celelalte.” Stătu mai departe cu privirea ațintită pe ecranul calculatorului și mă întrebă ce loc preferam: la fumători sau la nefumători.

— Mi-e totuna, i-am răspuns cu subînțeles, numai să nu fie alături de cele unsprezece valize.

Ea îmi mulțumi cu un zâmbet comercial, fără a-și lua privirea de pe ecranul fosforescent:

— Alegeți un număr, îmi spuse: trei, patru sau șapte.

— Patru.

Zâmbetul ei avu o sclipire de triumf.

— În cincisprezece ani de când lucrez aici, zise, sunteți singurul care nu alege numărul șapte.

Marcă pe talonul de îmbarcare numărul locului și mi-l întinse împreună cu celelalte hârtii, privindu-mă pentru prima oară cu niște ochi de culoarea strugurilor ce-au fost pentru mine o consolă până aveam să văd iar pe fata aceea frumoasă. Abia atunci mă înștiință că aeroportul tocmai se închisese și toate zborurile fuseseră amânate.

— Până când?

— Până când o vrea Domnul, spuse zâmbind, la radio s-a anunțat azi-dimineață ninsoarea cea mai mare a anului.

Se înșelă: a fost cea mai mare a secolului. Dar în sala de așteptare de la clasa întâi era atât de reală, că trandafirii din vase semănau cu cei naturali și chiar muzica de la difuzoare părea la fel de minunată și liniștitoare cum pretindeau creatorii ei. Mi s-a năzărit deodată că acela era un refugiu potrivit pentru frumoasa misterioasă și am căutat-o prin celelalte saloane, înfiorat de propria-mi îndrăzneală. Dar acolo majoritatea erau bărbați din viața reală care citeau ziare englezești, în vreme ce nevestele lor stăteau cu gândul la alții, contemplând prin ferestrele panoramice avioanele moarte

¹*bougainvillea* – plantă agățătoare, ornamentală, cu flori de diverse culori

în zăpadă, fabricile înghețate, câmpiile întinse de la Roissy, acum pustiite. După ora douăsprezece nu mai era niciun spațiu disponibil și căldura devenise insuportabilă, încât am ieșit puțin să respir.

Afară m-am pomenit cu un spectacol cutremurător. Oamenii de toate soiurile se revărsaseră din sălile de așteptare și se instalaseră pe culoarele sufocante, ba chiar și pe scări, zăcând pe jos împreună cu animalele, copiii și obiectele lor de călătorie. Căci și comunicarea cu orașul fusese întreruptă și palatul de plastic transparent părea o uriașă capsulă spațială eșuată în mijlocul furtunii. N-am putut să nu mă gândesc că și frumoasa trebuia să se afle pe undeva, în mijlocul acelor hoarde pașnice, și imaginea ei mi-a insuflat curajul s-o aștept mai departe.

La ora prânzului ne asumaserăm condiția de naufragiați. Cozile deveniseră nesfârșite în fața restaurantelor, cafenelelor și barurilor înțesate și în mai puțin de trei ceasuri a fost nevoie să fie închise fiindcă nu mai era nimic de mâncat, nici de băut. Copiii, care în clipa aceea păreau că sunt toți copiii din lume, se porniră să plângă în același timp și din mulțime începu să se desprindă un miros de turmă. Venise vremea instinctelor. Tot ce am izbutit să mănânc în iureșul acela au fost ultimele două pahare de înghețată cu frișcă, într-un magazin pentru copii. Le-am mâncat pe îndelete, la tejghea, pe când chelnerii așezau scaunele la mese pe măsură ce se eliberau [...], în mână cu ultimul pahar de carton și cu ultima linguriță de carton și cu gândul la frumoasa misterioasă.

Avionul de New York, prevăzut pentru unsprezece dimineața, decolă la opt seara. Când, în sfârșit, am izbutit să urc la bord, pasagerii de la clasa întâi se aflau deja la locurile lor și o stewardesă mă conduse la al meu. Mi s-a tăiat răsuflarea. În fotoliul de alături, lângă fereastră, frumoasa își luă în stăpânire spațiul cu siguranța călătorilor experimentați. „Dacă vreodată aş scrie despre așa ceva, nimeni nu m-ar crede”, mi-a trecut prin minte. Și abia am fost în stare să schițez, cu limba împleticită, un salut vag pe care ea nu-l luă în seamă.

Se instalează de parcă ar fi făcut-o pentru mulți ani, punând fiecare lucru la locul lui, în ordine, până când spațiul a fost la fel de bine aranjat ca într-o casă ideală unde totul se află la îndemână. În timp ce făcea operațiile astea, însoțitorul de bord ne aduse șampania [...]. Am luat o cupă să i-o ofer, dar m-am oprit la vreme. Căci n-a vrut decât un pahar de apă și i-a cerut însoțitorului de bord, mai întâi într-o franceză de neînțeles, apoi într-o engleză doar o idee mai limpede, să n-o trezească pentru nimic în lume pe tot timpul zborului. Glasu-i suav și cald era năpădit de o tristețe orientală.

Când i-au adus paharul cu apă, a deschis pe genunchi un *nécessaire* mare și pătrat, cu colțare de aramă ca la cuferele de pe vremea bunicii, și a scos două pastile aurii dintr-o cutiuță plină cu multe altele, de diferite culori. Făcea totul metodic și fără gesturi de prisos, de parcă n-ar fi existat nimic care să nu fi fost prevăzut pentru ea din clipa nașterii. În cele din urmă, trase perdeaua hubloului, își extinse fotoliul la maximum, se acoperi cu pledul până la brâu, fără să-și scoată pantofii, își puse masca de dormit, se așeză pe o parte, cu spatele la mine, și a dormit fără nicio întrerupere, fără niciun suspin, fără cea mai mică schimbare de poziție, de-a lungul celor opt ore eterne și încă douăsprezece minute cât a durat zborul până la New York.

A fost o călătorie intensă. Dintotdeauna am fost incredințat că nu există nimic mai frumos pe lume decât o femeie frumoasă, așa încât mi-a fost cu neputință să mă sustrag măcar o clipă farmecului acestei fapturi neasemuite care dormea alături de mine. Însoțitorul de bord se făcuse nevăzut imediat după decolare și a fost înlocuit de o stewardesă care încercă s-o trezească pe frumoasă ca să-i dea trusa cu articole de toaletă și casca pentru muzică. I-am repetat recomandarea făcută însoțitorului de bord, dar stewardesa stăruie să audă din gura ei că nu voia nici să servească cina. A fost nevoie să i-o confirme însoțitorul de bord, și chiar și așa m-a certat, pentru că frumoasa nu-și atârname de gât cartonașul pe care stătea scris să nu fie deranjată.

Am luat o cină solitară, spunându-mi în gând tot ce i-aș fi spus ei dacă ar fi fost trează. Somnul îi era atât de liniștit, că la un moment dat m-a cuprins teama [...]. Înainte de fiecare înghițitură, ridicam paharul și închinam:

„În sănătatea ta, frumoaso!”

După ce s-a terminat cina, stinseră luminile, puseră filmul la care nu se uită nimeni și amândoi rămăserăm singuri în penumbra lumii. Cea mai frumoasă furtună a secolului trecuse și noaptea Atlanticului era infinită și limpede, iar avionul părea nemișcat printre stele. Atunci am contemplat-o în voie, ceasuri în șir, și unicul semn de viață pe care l-am putut percepe au fost umbrele viselor ce-i lunecau peste frunte ca norii pe apă. Avea la gât un lănișor atât de fin, încât era aproape invizibil pe pielea ei de aur, avea urechile perfecte, fără găuri pentru cercei, unghiile trandafirii vădind o sănătate deplină și mai avea un inel fără piatră la mâna stângă. Cum nu părea să aibă mai mult de douăzeci de ani, m-am consolată cu ideea că nu era o verighetă, ci inelul unei logodne trecătoare. „Să știu că dormi aieva, singură, căuș fidel de abandon, linie pură la îndemâna brațelor mele ferecate”, mi-am zis, îngânând pe creasta spumei de șampanie sonetul magistral al lui Gerardo Diego. Apoi mi-am extins fotoliul la același

nivel și am rămas culcați unul lângă altul, mai aproape decât într-un pat nupțial. Ritmul respirației sale era același cu al vocii, iar pielea exala² o boare suavă, ce nu putea fi altceva decât parfumul frumuseții ei. [...]

Cred că am dormit câteva ore, doborât de șampanie și de scâpările mute ale filmului și m-am trezit cu capul plesnindu-mi de durere. M-am dus la toaletă. Două rânduri mai în spate zăcea bătrâna cu cele unsprezece valize, cu picioarele depărtate inestetice pe fotoliu. Părea un mort uitat pe câmpul de luptă. Pe jos, în mijlocul culoarului, se aflau ochelarii ei de citit prinși cu șnurul de mărgelile colorate și, preț de o secundă, m-a cuprins bucuria meschină de a nu-i ridica.

[...] M-am surprins în oglindă, jalnic și urât, și m-am speriat văzând cât de cumplite erau urmele lăsate de iubire pe chipul meu. Brusc, avionul a fost gata să se prăbușească, se îndreptă cu greu și-și continuă zborul în viteză. Se aprinse comanda de întoarcere la locurile noastre. Am ieșit ca din pușcă, făcându-mi iluzia că numai dezlănțuirile Domnului ar putea-o trezi pe frumoasă și că ar fi nevoie să se refugieze în brațele mele, îngrozită de moarte. În graba mea, puțin a lipsit să nu calc pe ochelarii olandezei, ceea ce mi-ar fi făcut plăcere. Dar m-am întors, i-am ridicat și i-am pus în poala ei, căci m-am simțit deodată recunoscător că nu alesese înaintea mea fotoliul cu numărul patru.

Somnul frumoasei era de nebiruit. Când avionul își relua stabilitatea, a trebuit să rezist ispitei de a o scutura cu orice pretext, fiindcă în acel ultim ceas de zbor nu-mi doream decât s-o văd trează, chiar de-ar fi fost să se înfurie, pentru ca eu să-mi pot recâștiga libertatea și, poate, tinerețea. Însă n-am fost în stare. „La naiba!”, mi-am zis, copleșit de dispreț. „De ce nu m-am născut Taur?” S-a trezit singură în clipa în care se aprinse anunțul de aterizare și era atât de frumoasă și de proaspătă, de parcă ar fi dormit pe un pat de trandafiri. Numai atunci mi-am dat seama că pasagerii care stau alături în avion, ca perechile căsătorite de multă vreme, nu-și spun bună dimineața când se trezesc. Nici ea n-o făcu. Își scoase masca, deschise ochii strălucitori, își îndreptă fotoliul, așeză pledul alături, își scutură pletele care se aranjă singure sub propria lor greutate, își puse iar pe genunchi *nécessaire*-ul, se fardă rapid și superfluu, operație care i-a luat exact atâta timp cât i-a trebuit ca să nu mă privească până când se deschise ușa. Atunci și-a îmbrăcat jacheta de piele de răs, a trecut aproape pe deasupra mea, cu o scuză convențională rostită în spaniola armonioasă din America, și a plecat fără să-și ia măcar rămas-bun, fără să-mi mulțumească cel puțin pentru tot ce făcusem pentru noaptea noastră fericită și dispăru până în ziua de azi în jungla New York-ului.

iunie 1982

(traducere din limba spaniolă de Tudora Șandru Mehedinți)

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrive, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Personajul-narator vrea să evitelocul:

- a. de lângă femeia frumoasă.
- b. de lângă fereastră.
- c. de lângă o familie cu copii.
- d. de lângă olandeză.

2. Spațiile comerciale cu mâncare se închid, deoarece:

- a. au personalul prea obosit.
- b. nu mai au alimente proaspete.
- c. nu mai au rezerve de mâncare.
- d. sunt asaltate de călători.

3. Frumoasa femeie este o bună vorbitoare de:

- a. engleză.
- b. franceză.
- c. portugheză.
- d. spaniolă.

4. Personajul masculin consideră că l-au urâțit:

- a. grijile zilnice.
- b. necazurile prin care a trecut.
- c. problemele de familie.
- d. suferințele iubirii.

---

²a *exala* (vb.) – a emana

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Aeroportul se închide și toate zborurile se amână, din cauza furtunii de zăpadă.
2. Așteptând avionul spre New York, bărbatul observă o femeie despre care crede că e cea mai frumoasă văzută vreodată.
3. Barurile, cafenelele și restaurantele se închid.
4. Bărbatul o caută pe femeie prin toate saloanele aeroportului, dar nu o găsește.
5. Funcționara de la ghișeu afirmă că ea crede în dragostea la prima vedere.
6. În avion, bărbatul descoperă că are locul alături de frumoasa femeie din aeroport.
7. În drum spre toaletă, bărbatul trece pe lângă ochelarii olandezei, fără a-i ridica.
8. Stewardesa vrea să o trezească pe femeie pentru a vedea dacă nu dorește să ia cina.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează motivul pentru care bărbatul îi este recunoscător femeii cu unsprezece valize.
2. Menționează câte ore are întârziere zborul de New York.
3. Explică dorința bărbatului de a o trezi pe frumoasa femeie cu o oră înainte de aterizare.
4. În text există următoarele secvențe:

„Era frumoasă, suplă, cu o piele fragedă de culoarea pâinii și ochi de migdale verzi, avea părul neted, negru și lung, căzându-i pe spate, și o aură de vechime care putea proveni la fel de bine din Indonezia ori din Anzi. Era îmbrăcată cu un gust nobil: jachetă de piele de răs, bluză de mătase cu floricele delicate, pantaloni de in ecru și pantofi fără toc de culoarea florilor de *bougainvillea*. «E femeia cea mai frumoasă pe care am văzut-o în viața mea», mi-am zis când am văzut-o trecând cu pași tainici de leoaică, în vreme ce eu stăteam la rând pentru avionul de New York, pe aeroportul Charles de Gaulle din Paris. A fost o apariție supranaturală care dăinui doar o secundă și dispăru în mulțimea din hol.”

„Atunci și-a îmbrăcat jacheta de piele de răs, a trecut aproape pe deasupra mea, cu o scuză convențională rostită în spaniola armonioasă din America, și a plecat fără să-și ia măcar rămas-bun, fără să-mi mulțumească cel puțin pentru tot ce făcusem pentru noaptea noastră fericită și dispăru până în ziua de azi în jungla New York-ului.”

Prezintă semnificația secvențelor, evidențiind relațiile de simetrie dintre acestea.

D. (12 puncte)

Tu și colegii tăi ați avut de citit povestirea *Avionul frumoasei adormite* de Gabriel García Márquez ca lectură suplimentară. Doi dintre ei au următorul schimb de replici:

„— Eu cred, asemenea funcționarei, că numai dragostea la prima vedere e autentică, celelalte fiind imposibile.

— Din contră, eu cred că dragostea e un sentiment care se naște în timp, nu într-o clipă.”

Redactează un text de cel mult 30 de rânduri care să reprezinte intervenția ta în dialog, prin care să susții unul dintre cele două puncte de vedere, formulând două argumente.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Mesajul meu este că suntem cu ochii pe voi! E greșit. Eu nu ar trebui să fiu aici. Ar trebui să fiu la școală, peste ocean. Dar voi veniți la noi, tinerii, pentru speranță. Cum îndrăzniți?!

Mi-ați furat visele și copilăria cu vorbele voastre goale, și eu sunt o norocoasă. Sunt oameni care suferă, oameni care mor, întregi ecosisteme distruse. Suntem la începutul unei extincții în masă și voi nu știți să vorbiți decât despre bani și să spuneți basme despre creștere economică. Cum îndrăzniți?!

Pentru mai mult de 30 de ani, știința a dat dovezi clare. Cum îndrăzniți să vă faceți că nu vedeți și să veniți aici și să spuneți că ați luat măsuri suficiente când politicile și soluțiile necesare nu se văd nicăieri la orizont?!

Spuneți că ne auziți și că înțelegeți urgența, dar, indiferent cât de tristă și furioasă sunt, nu vreau să cred asta, pentru că, dacă într-adevăr ați înțeles gravitatea situației și tot eșuați în a acționa, atunci sunteți malefici și asta refuz să cred! Ideea populistă a înjumătățirii emisiilor de carbon în zece ani ne dă doar o șansă de 50% de a menține creșterea temperaturii sub pragul de 1,5 grade, peste care se declanșează reacții în lanț ireversibile, dincolo de orice control. 50% poate fi acceptabil pentru voi, dar aceste cifre se bazează pe faptul că generația mea va disipa sute de miliarde de tone din dioxidul vostru de carbon, cu tehnologii care abia există.

Așadar, un risc de 50% este inacceptabil pentru noi, cei care va trebui să trăim cu consecințele. Cum îndrăzniți să va prefaceți că acest lucru poate fi reparat cu atitudinile de până acum și niște soluții tehnice?! Având în vedere nivelurile de emisii de astăzi, bugetul rămas pentru CO₂ va dispărea în mai puțin de opt ani și jumătate. Nu vor fi soluții sau planuri prezentate în concordanță cu cifrele de azi, pentru că ele sunt mult prea inconfortabile și voi nu aveți încă maturitatea să le recunoașteți.

Ne dezamăgiți. Dar tinerii încep să înțeleagă trădarea voastră. Ochii viitoarelor generații sunt ațintiți asupra voastră și dacă alegeți să ne dezamăgiți în continuare vă spun că nu vă vom ierta niciodată. Nu vă vom lăsa să scăpați cu asta. Aici, acum, tragem linia. Lumea se trezește și schimbarea vine, fie că vă place sau nu!

Greta Thunberg, mesaj adresat șefilor statelor participante la Summitul ONU din 2019

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre cerințele de mai jos, prin valorificarea textului citat.

1. Numește pericolul al cărui început de manifestare îl identifică Greta.
2. Menționează o promisiune făcută de liderii politici.
3. Precizează responsabilitatea pusă de către lideri pe umerii generației Gretei.
4. Explică motivul pentru care Greta consideră inacceptabilă promisiunea liderilor.

B. (12 puncte)

Redactează un text de cel mult 20 de rânduri care să conțină opinia ta despre pericolul încălzirii globale, propunând și trei măsuri pentru stoparea acesteia. În textul tău, vei face referire atât la fragmentul citat, cât și la experiența ta.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

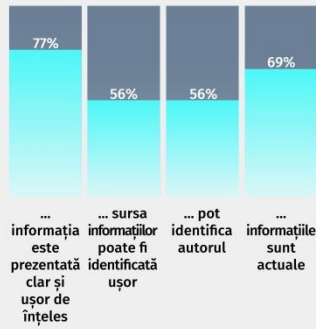
(Câte 2 puncte pentru cerințele 1–3 și 4 puncte pentru cerința 4)

Privește cu atenție infograficele de pe pagina următoare, apoi răspunde, în enunțuri, la cerințele de mai jos.

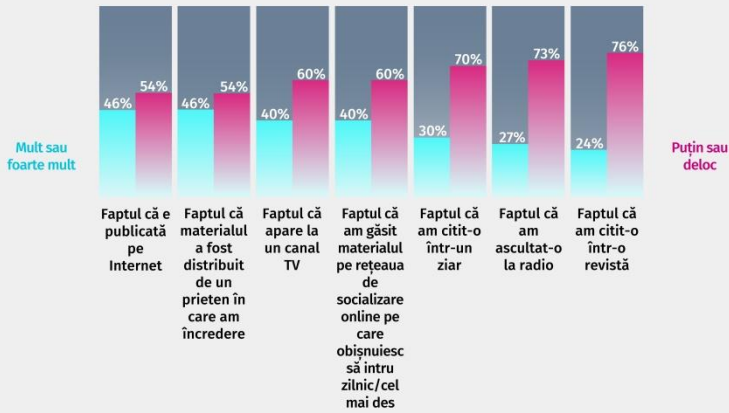
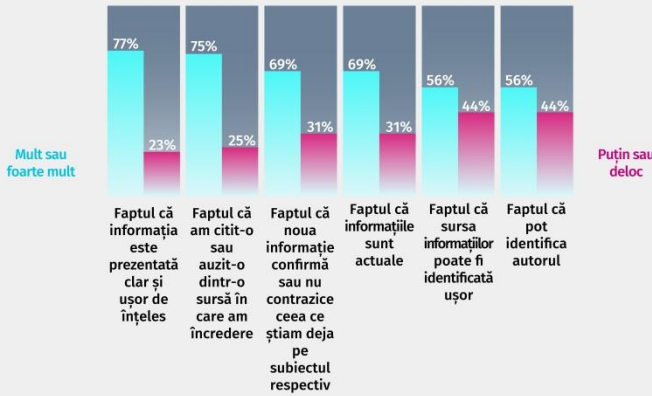
1. Indică tema pe care o abordează textul multimodal dat.
2. Menționează o modalitate nonlingvistică prin care infograficele pun în evidență diferențierile între informații.
3. Precizează trei surse de obținere a informației de către tineri, la care se referă studiul din care sunt preluate infograficele.
4. Prezintă, în cel mult zece rânduri, raportul dintre sursa de informare și încrederea acordată informației, așa cum se desprinde din infograficele date.

CRITERII DE ACORDARE A CREDIBILITĂȚII INFORMAȚIEI PENTRU TINERII ROMÂNI ÎNTRE 14 ȘI 19 ANI

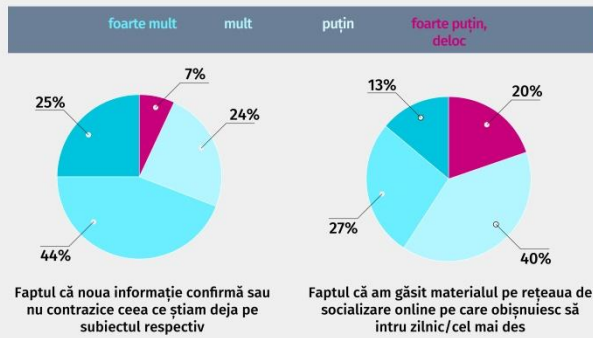
CONTEAZĂ MULT SAU FOARTE MULT FAPTUL CĂ ...

IMPORTANȚA ACORDATĂ DIFERITELOR ASPECTE ATUNCI CÂND TINERII DECID SĂ AIBĂ ÎNCREDERE ÎNTR-O INFORMAȚIE

IMPORTANȚA ELEMENTULUI FAMILIAR ÎN ALOCAREA ÎNCREDERII ÎNTR-O INFORMAȚIE

Materialul este parte a studiului "Conectat la media. Interacțiunea tinerilor din România cu media"
 Accesați studiul integral la link: www.cji.ro/conectatlamedia

Material realizat în cadrul programului "Predau Educație Medială Laboratorul de educație și cultură media", inițiat de Centrul pentru Jurnalism Independent

CC-BY-NC-ND
JURNALISM INDEPENDENT

Activitate realizată în parteneriat cu MediaWise Society

Activitate realizată cu sprijinul Microsoft România

Program realizat în parteneriat cu Romanian-American Foundation